

Valtiovarainvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi (HE 142/2017 vp): Asia on saapunut valtiovarainvaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Lisätalousarvioaloitteet

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä aloitteet LTA 6—7/2017 vp. Aloiteluettelo on tämän asiakirjan liitteenä.

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu asiayhteyden mukaisesti kaikissa valtiovarainvaliokunnan jaostoissa.

VALIOKUNNAN YLEISPERUSTELUT

Hallituksen esityksessä korotetaan varsinaisten tulojen arviota nettomääräisesti noin 3 milj. eurolla ja lisätään määrärahoja noin 109 milj. eurolla.

Tuloarvioiden muutokset tehdään ajoneuvoveroon (15 milj. euroa) ja sekalaisten tulojen kertymään (-12 milj. euroa). Suurin yksittäinen sekalaisia tuloja vähentävä tekijä on päästöoikeuksien huutokauppatulojen aleneminen aiemmin oletettua matalamman päästöoikeuden hinnan vuoksi.

Merkittävimmät määrärahalisäykset osoitetaan innovaatioiden tukemiseen (noin 77 milj. euroa), maahanmuuttoon liittyviin menoihin (noin 11 milj. euroa) ja korkeakoulutettujen muuntokoulutukseen (10 milj. euroa). Maatalouden toimintaedellytysten turvaamiseen esitetään yhteensä 36 milj. euroa, josta 21 milj. euroa on hallinnonalan sisäistä uudelleen kohdennusta. Lisäksi myönnetään mm. 18 milj. euron valtuus Tampereen monitoimiareenan rakentamiseen. Suurin määrärahojen vähennys tehdään työttömyysturvan ansiöpäivärahoihin (35 milj. euroa) työttömyysennusteen kohentumisen seurauksena.

Lisätalousarvioesitys lisää valtion nettolainanoton tarvetta noin 106 milj. eurolla. Valtion nettolainanotoksi arvioidaan vuonna 2017 noin 4,5 mrd. euroa. Valtionvelan määrän arvioidaan ole-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Pääluokka 29

van vuoden lopussa noin 107 mrd. euroa, mikä on noin 48 prosenttia suhteessa bruttokansantuoteseen.

VALIOKUNNAN YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille ehdotetaan 10 milj. euron lisäystä, joka on tarkoitettu positiivista rakennemuutosta tukevaan muuntokoulutukseen. Tarkoituksena on käynnistää osaavan työvoiman tarpeisiin vastaavaa muuntokoulutusta siten, että koulutukseen osallistuisi noin 550 opiskelijaa. Muuntokoulutuksella tuetaan erityisesti ICT-osaamisen hyödyntämistä eri aloilla, ja tavoitteena on, että koulutukset alkavat vuoden 2018 aikana ja että ne ovat kestoltaan enintään kaksivuotisia.

Valiokunta pitää esitystä hyvänä ja perusteltuna. Suomen taloudessa näkynyt positiivinen kehitys on heijastunut työvoiman kysyntään, ja keskeisillä talouden kasvualoilla on koettu niin vakavaa pulaa osaavasta työvoimasta, että tämä vaarantaa kasvupotentiaalin hyödyntämistä. Nämä huolet ovat tulleet esille ensin Varsinais-Suomessa, jossa kasvualoja ovat erityisesti meriteollisuus ja autonvalmistus, mutta osaavasta työvoimasta on pulaa myös muilla alueilla.

Valiokunta pitää tärkeänä, että hallituksella on kehyksen sisällä valmiutta arvioida laajemmin muuntokoulutuksen lisämäärärahatarpeita sen jälkeen, kun nyt menossa oleva hakukierros on käyty. Saadun selvityksen mukaan osaavan työvoiman tarve on tällä hetkellä niin suuri, ettei nyt esitetyn määrärahan arvioida vielä poistavan osaajapulaa. Esim. Satakunnassa on ollut vuoden 2017 aikana avoinna noin 700 uutta työpaikkaa insinööreille ja diplomi-insinööreille, mutta työnhakijoita on ollut vain 5—20 prosenttia avoimien paikkojen määrästä. Jyväskylän alueella on puolestaan suuri pula erityisesti ICT-alan osaajista.

90. Liikuntatoimi

50. Rahapelitoiminnan voittovarot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Hallitus esittää, että Tampereen monitoimiareenan rakentamiseen liittyviä sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä aiheutuu valtiolle rahapelitoiminnan voittovaroista rahoitettavia kustannuksia

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Pääluokka 29

yhteensä enintään 18 milj. euroa vuosina 2017—2019. Valtionavustus on 7 milj. euroa tänä ja ensi vuonna ja 4 milj. euroa vuonna 2019. Saadun selvityksen mukaan valtion rahoituksesta 4 milj. euroa rahoitetaan liikuntapaikkarakentamiseen osoitetuista määrärahoista ja 14 milj. euron lisäavustus rahoitetaan palautuneista tai jakamattomista rahapelitoiminnan voittovaroista.

Valiokunta puoltaa hallituksen esitystä ja toteaa, että Tampereen monitoimiareena on tunnistettu valtakunnallisesti merkittäväksi hankkeeksi ja se otettiin liikuntapaikkarakentamisen rahoitus-suunnitelmaan ensimmäisen kerran jo syksyllä 2011. Talouspoliittinen ministerivaliokunta hyväksyi hankkeen valtionrahoitusta koskevan suunnitelman 31.5.2016, minkä jälkeen EU:n komissiolta on saatu myönteinen notifiointipäätös.

Saadun selvityksen mukaan monitoimiareena takaa tulevaisuudessa erinomaiset edellytykset huippu-urheilulle, kulttuurille ja tapahtumille niin kansallisella kuin kansainvälisellä tasolla. Monitoimiareenan myötä Tampereen liikuntaolosuhteet paranevat muutoinkin, sillä uuden areenan rakentaminen vapauttaa Hakametsästä liikuntatiloja muiden lajien ja seuratoiminnan käyttöön. Samalla Hakametsän alueesta kehitetään monipuolinen liikkumista ja huippu-urheilua palveleva kansallisesti merkittävä kampus.

Valiokunta pitää tärkeänä, ettei 14 milj. euron lisäavustus vähennä normaalia liikuntapaikkarakentamiseen vuosittain osoitettavaa määrärahaa. Valiokunta painottaa myös päätöksenteon läpinäkyvyyttä ja avoimuutta, sillä myös rahapelitoiminnan jakamattomilla voittovaroilla ja niiden tulevilla riittävyydellä on suuri merkitys liikunnan toimialan edunsaajille. Esim. liikuntapaikkojen peruskorjausten resurssitarpeet ovat moninkertaisia olemassa oleviin määrärahoihin nähden.

YHTEENVETO

Hallituksen esityksessä ehdotetaan määrärahoihin 109 048 000 euron lisäystä, tuloarvioihin (pl. nettolainanotto ja velanhallinta) 2 761 000 euron lisäystä ja nettolainanottoon ja velanhallintaan 106 287 000 euron lisäystä.

Ehdotettujen muutosten jälkeen olisivat kuluvan vuoden budjetoidut tuloarviot ja määrärahat varsinainen talousarvio, ensimmäinen, toinen ja kolmas lisätalousarvio huomioon ottaen 55 923 278 000 euroa.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Valtiovarainvaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 142/2017 vp sisältyvän ehdotuksen vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi.

Eduskunta hylkää lisätalousarvioaloitteet LTA 6—7/2017 vp.

Eduskunta päättää, että vuoden 2017 kolmatta lisätalousarviota sovelletaan 1.12.2017 alkaen.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp

Helsingissä 17.11.2017

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Timo Kalli kesk
varapuheenjohtaja Ville Vähämäki ps
jäsen Timo Heinonen kok (osittain)
jäsen Eero Heinäluoma sd
jäsen Kauko Juhantalo kesk
jäsen Toimi Kankaanniemi ps
jäsen Krista Kiuru sd
jäsen Esko Kiviranta kesk
jäsen Kari Kulmala sin
jäsen Outi Mäkelä kok
jäsen Mats Nylund r
jäsen Aila Paloniemi kesk (osittain)
jäsen Antti Rantakangas kesk
jäsen Markku Rossi kesk
jäsen Sari Sarkomaa kok
jäsen Matti Torvinen sin
jäsen Kari Uotila vas
jäsen Pia Viitanen sd
jäsen Ozan Yanar vihr
varajäsen Olavi Ala-Nissilä kesk
varajäsen Timo Harakka sd
varajäsen Eero Suutari kok (osittain)

Valiokunnan sihteereinä ovat toimineet

valiokuntaneuvos Hellevi Ikävalko
valiokuntaneuvos Mari Nuutila

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 1 sd, vihr

VASTALAUSE 1 sd, vihr

Yleisperustelut

Talouden kasvu ja työllisyyden vähittäinen kohentuminen ovat jakautuneet varsin epätasaisesti maakuntien kesken, ja vaarana on, että eri alueiden väliset erot työllisyydessä tulevat jyrkkeneämään entisestään. Jotta tämä kehityskulku voidaan estää, tulee hallituksen huomioida kattavammin koko maa talous- ja työllisyyspolitiikassaan. Alueiden omia vahvuuksia kehittämällä ja koulutusta tukemalla sekä julkisen ja yksityisen rahan yhteistyöllä voidaan vaikuttaa huomattavasti nykyistä tehokkaammin koko maan positiiviseen talouskehitykseen.

Hallituksen panostukset Varsinais-Suomen talouskasvun tukemiseen ovat kannatettavia, vaikkei se myöntänytkään Turun yliopistolle oikeutta diplomi-insinöörikoulutukseen. Nyt tulee kuitenkin varmistaa, että myös muut alueet pääsevät orastavaan kasvuun mukaan. Nyt on korkea aika laittaa liikkeelle työllisyyttä kohentavia, mutta myös pidemmän aikavälin kasvua vauhdittavia investointeja niin liikenneväyliin kuin koulutukseen ja tutkimukseenkin.

Panostukset liikennehankkeisiin ja väyläverkon kunnossapitoon vahvistavat työllisyyttä paikallisesti, ja ne vahvistavat myös pidemmällä aikavälillä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä ja maakuntien elinvoimaisuutta. Useilla alueilla ja paikkakunnilla on jo valmiita suunnitelmia tärkeistä liikennehankkeista, jotka on mahdollista käynnistää varsin pikaisella aikataululla. Samalla ne myös saavat liikkeelle esimerkiksi asuntotuotantoon yksityisiä investointeja, jotka myös tuovat omat positiiviset kerrannaisvaikutuksensa.

Suomen talouskasvu perustuu korkeaan osaamiseen ja jalostusasteeseen sekä koulutettuun työvoimaan. Panostukset koulutukseen ja tutkimukseen ovat tärkeitä niin aluetalouden kuin kansantalouden näkökulmasta. Ammattikorkeakouluverkosto sekä niissä tehtävä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminta ovat tärkeitä alueiden elinkeinoelämän osaamistarpeisiin vastaamisessa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin aluetalouden, paikallisen elinkeinoelämän ja positiivisen rakennemuutoksen vahvistamiseksi tasapuolisesti koko Suomessa.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 1 sd, vihr

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Talouden kasvu perustuu Suomessa ennen kaikkea tuottavuuden kasvuun, ja sen ytimessä on korkea osaaminen. Pulaa osaavista ihmisistä ei saa päästää kasvun pullonkaulaksi. Riittävä osaamisen taso edellyttää vahvaa pohjakoulutusta kaikille. Sen lisäksi koulutusjärjestelmän on vastattava joustavasti paikallisen elinkeinoelämän osaamistarpeisiin tasapuolisesti kaikilla alueilla. Lisäksi korkeakoulujen tulee pystyä vastaamaan nopeasti ja joustavasti alueidensa työvoiman tarpeeseen. Tässä tarvitaan julkisen sektorin, yritysten ja kolmannen sektorin yhteistyötä.

Ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan rooli on tärkeä alueiden elinkeinoelämän osaamistarpeisiin vastaamisessa. Ammattikorkeakoulujen, yritysten ja kolmannen sektorin yhteistyössä toteutettavilla hankkeilla voidaan parhaimmillaan vahvistaa paikallista talouskasvua. Tarpeita tällaisten yhteisten hankkeiden toteuttamiseen on laajasti eri puolilla maata, ja hankkeita tulisi saada liikkeelle tasapuolisesti eri puolilla. Lisäksi tarvittaessa osaamiskapeikoihin on vastattava aloituspaikkoja lisäämällä.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.20 lisätään 12 000 000 euroa korkeakoulujen tukemiseen positiivisen rakennemuutoksen alueilla.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Viisaasti kohdennetut julkiset investoinnit vauhdittavat myös yksityisiä investointeja. Paikalliset liikennehankkeet paitsi poistavat liikenteen pullonkauloja ja lisäävät turvallisuutta myös luovat edellytyksiä elinkeinoelämän investoinneille ja uusien työpaikkojen syntymiselle. Useilla alueilla ja paikkakunnilla on valmiita suunnitelmia tärkeistä liikennehankkeista ja mm. ratapihahankkeista, jotka vauhdittaisivat alueen elinkeinoelämää, mutta joiden rahoitus puuttuu. Tasapainoisen aluekehityksen ja koko maan kestävä kasvun vauhdittamiseksi tällaisia hankkeita tulisi saada liikkeelle tasapuolisesti maan eri osissa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.77 lisätään 10 000 000 euroa aluetaloutta ja paikallista elinkeinopolitiikkaa tukeviin väylähankkeisiin.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 1 sd, vihr

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

20. Elinkeino- ja innovaatiopolitiikka

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Tulevaisuuden talouskasvu syntyy innovaatioista. Lisäpanostukset tutkimukseen ja tuotekehitykseen ovat nyt välttämättömiä tulevaisuuden kasvun edellytysten vahvistamiseksi.

Tieteellinen tutkimus on osoittanut, että tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan kohdistettavat tuet ovat tukimuodoista tehokkaimpia. Uusiin innovaatioihin kohdistuvilla tuilla voi parhaimmillaan olla merkittäviä vaikutuksia kasvuille, työllisyydelle ja talouden uudistumiselle.

Vaikka yritystukien kentässä T&K&I-tuet ovatkin ainoa tukimuoto, jonka lisäämiselle voidaan löytää nykyisessä valtiontalouden tilanteessa perusteita, on istuva hallitus toiminut juuri päinvastoin leikatessaan yritystukien vaikuttavimmasta päästä. Tutkimus- ja koulutusleikkausten ohella hallitus on leikannut Tekesin rahoituksesta tuntuvasti. Leikkausten kohdistaminen sille sektorille, missä tuet toimivat, on kestänyt.

Tutkimus- ja kehittämistoiminnan tukiin pitää tehdä tuntuva korotus ja samalla tulisi tehdä T&K&I-tukien kohdentumisen uudelleenarviointi. Koska vaikuttavuudeltaan parhaiksi tuiksi on arvioitu erityisesti aloittaville ja pienille yrityksille suunnatut tuet, tulisi jatkossa myös T&K&I-tukia kohdistaa painokkaammin tälle sektorille.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 32.20.40 lisätään 10 000 000 euroa tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukemiseen.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 1 sd, vihr

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotettu lausuma hyväksytään.

Helsingissä 17.11.2017

Krista Kiuru sd
Eero Heinäluoma sd
Pia Viitanen sd
Timo Harakka sd
Ozan Yanar vihr

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 2 vas, r

VASTALAUSE 2 vas, r

Yleisperustelut

Hallitus esittää peräti 18 miljoonan rahoitusta Tampereen monitoimiareenalle. Hanke on tärkeä ja parantaa huippu-urheilun, kulttuurin ja muiden suurtahtumien olosuhteita sekä vapauttaa perinteisen Hakametsän jäähallin palvelemaan jääkiekon lisäksi muiden palloilulajien huippukilpailuolosuhteita ja muiden lajien harjoitusolosuhteita.

Merkittävien kansallisten huippu-urheiluhankkeiden toteuttamista arvioiva Valtion liikuntaneuvosto onkin pitänyt hankkeen tukemista 4 miljoonan euron määrärahalla perusteltuna. Myös Olympiakomitea on lausunnossaan valtiovarainvaliokunnalle sijoittanut hankkeen kiireellisyysjärjestyksessä 2. koriin, mutta samalla varoittanut, etteivät 2. korin hankkeet saisi muodostua esteeksi 1. korin hankkeiden toteutumiselle. Tosin Olympiakomitea täydensi lausuntoaan hankkeelle myönteisempään suuntaan.

Valtion liikuntaneuvosto on lausunnossaan huolissaan liikuntapaikkarakentamisen määrärahoista, joista viime vuosina on pystytty rahoittamaan hankkeita vain noin 25—30 miljoonalla eurolla. Tarve on liikuntaneuvoston mukaan moninkertainen. Esimerkiksi pelkkä olemassa olevien liikuntapaikkojen korjaaminen edellyttäisi noin 400 miljoonan euron vuosittaista panostusta. Väestön liikunnan lisäämisen ja siitä aiheutuvien myönteisten vaikutusten aikaansaamisen kannalta perusliikuntapaikkojen korjaaminen ja lisääminen on ensiarvoisen tärkeää.

Onkin hämmästyttävää, että lisätalousarviomenettelyllä hallitus jo toisen kerran tänä vuonna tuoyllättäen ja erittäin suurilla summilla rahoitettavaksi keskeisesti huippu-urheilua palvelevia hankkeita samaan aikaan, kun perusliikuntapaikkojen kunto rapautuu.

Vuoden 2017 ensimmäisessä lisätalousarviossa hallitus esitti yhteensä 3,5 miljoonan euron rahoitusta KymiRingille eli varsin pientä harrastajaryhmää palvelevalle moottoriratahankkeelle. Onneksi valtion rahoituksen myöntämiselle asetettiin tiukat reunaehdot koskien hankkeen muun rahoituksen järjestämistä. Nyt onkin käynyt ilmi, että rahoitus on edelleen auki ja että hankkeen toteutuminen vaikuttaa julkisuusheikutuksesta huolimatta epätodennäköiseltä. Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä esittikin tuolloin, että KymiRingille osoitetut varat olisi tullut kohdentaa erityisesti lasten ja nuorten liikuntaa edistävälle liikuntapaikkahankkeille.

Hallitus on perustellut sekä KymiRingiä että Tampereen monitoimiareenaa sillä, että niihin sijoitetut varat eivät mene lainkaan tai menevät vain pieneltä osin varsinaisesta liikuntapaikkarakentamisen määrärahasta. Tampereen hankkeen rahoitukseen on tarkoitus käyttää Veikkauksen jaka-mattomia voittovaroja.

Tulevien liikuntapaikkojen rakentamisen ja peruskorjauksen kannalta nämä ovat aivan yhtä arvokkaita euroja kuin muutkin. Sitä paitsi niiden riittävyyteen tulevana vuosina on syytä suhtautua varovaisuudella. Tarpeita tulevana vuosina riittää myös huippu-urheilun osalta. Olympiakomitea mainitsee lausunnossaan esimerkkeinä Jyväskylän Hippoksen, Turun ratapihan ja Oulun monitoimiareenahankkeen. On myös huomioitava, että Tampereen hanke olisi todennäköisesti toteu-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 2 vas, r

tunut myös ilman valtion näin mittavaa rahoitusta. Lisäksi jakamattomista voittovaroista rahoitetaan myös muita kuin liikuntapaikkahankkeita.

Ei voi olla oikein, että käytännössä yksittäisten ministerien voimakkaalla roolilla vaikutetaan liikuntarakentamishankkeiden toteuttamisjärjestykseen ja rahoituksen jakoon enemmän kuin asianmukaisella valmistelulla muun muassa Valtion liikuntaneuvoston roolin kautta.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että kaikkien suurten ja kansallisesti merkittävien liikuntapaikkojen rahoituspäätökset valmistellaan huolellisesti ja Valtion liikuntaneuvoston arviointitehtävää kunnioittaen myös Veikkauksen jakamattomista voittovaroista tulevan rahoituksen osalta ja että rahoituksella tuetaan erityisesti laajojen käyttäjäryhmien liikuntamahdollisuuksia palvelevia hankkeita.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena ja

että edellä ehdotettu lausuma hyväksytään.

Helsingissä 17.11.2017

Kari Uotila vas
Mats Nylund r

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 3 ps

VASTALAUSE 3 ps

Yleisperustelut

Perussuomalaiset pitää epäjohtonmukaisena, että turvapaikkakriisistä aiheutuvien menojen taso jatkuu korkeana siitä huolimatta, että vastaanottotoiminnan piirissä olevien henkilöiden lukumäärä on laskenut merkittävästi vuodesta 2015. Kun käyttäjien määrä on laskenut, kustannuksiltaan kalliimpia vastaanottokeskuksia olisi tullut sulkea ja siten keskimääräisissä yksikkökustannuksissa tulisi näkyä merkittävää laskua. Näin ei kuitenkaan ole tapahtunut, vaan yksikkökustannukset ovat kasvaneet. Suomen tulisi pyrkiä karsimaan vastaanottotoiminnasta kaikki ylimääräiset kustannukset sekä vähentää sellaisia vetovoimatekijöitä, jotka lisäävät maamme houkuttelevuutta turvapaikanhakijoiden silmissä.

Hallituksen turvapaikkapoliittisessa toimenpideohjelmassa 12/2015 edellytetään lukuisia toimenpiteitä, jotka toteutettuina vähentäisivät Suomen vetovoimatekijöitä sekä siten maahamme kohdistuvaa turvapaikanhakijavirtaa. Sekä kansallisen turvallisuuden että kustannusvaikutusten näkökulmasta olisi ensiarvoisen tärkeää, että nämä toimenpiteet toteutettaisiin viipymättä. Perussuomalaiset vaatii hallituksen turvapaikkapoliittisessa toimenpideohjelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista täysimääräisinä.

Perussuomalaiset esittävät turvapaikanhakijoiden ylläpitoon kohdistuvan määrärahalisäyksen käyttämistä koulutuksen ja tutkimuksen sekä liikenneväylien kehittämiseen. Lisätalousarvion loppusumma ei esitystemme mukaisesti muutu.

Yksityiskohtaiset perustelut

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Maahanmuutto

63. Vastaanottokeskusten asiakkaille maksettavat tuet

Perussuomalaiset katsoo, että maahanmuuton kustannuksista voitaisiin löytää merkittävästi säästökohteita. Turvapaikanhakijoille maksettavat avokäiset tuet toimivat vetovoimatekijänä, joka lisää maamme houkuttelevuutta ja siten aiheettomien turvapaikkahakemusten määrää. Rahallinen panostus tulisi suunnata turvapaikkahakemusten nopeampaan käsittelyyn sekä kielteisten turvapaikkapäätösten nopeampaan täytäntöönpanoon, jolloin vastaanottotoiminnan asiakkaiden määrä sekä vastaanottotoiminnan kustannukset laskisivat. Esitetty 11,2 miljoonan euron lisämääräraha osoittaa konkreettisesti, ettei hallituksen turvapaikkapoliittisen toimenpideohjelman toteuttaminen ole onnistunut käytännössä. Tukien lisäämisen sijasta hallituksen tulisi toteuttaa toi-

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 3 ps

menpideohjelmansa täysimääräisenä ja ryhtyä tarvittaessa lisätoimenpiteisiin, jotta turvapaikanhakijamäärä sekä siten vastaanottotoiminnan asiakasmäärä saataisiin laskuun.

Hallitus esittää lisäystä muun muassa kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden ja maassa laittomasti oleskelevien henkilöiden tukemiseen. Perussuomalaiset ei pidä tätä tarkoituksenmukaisena, vaan katsoo, että maastapoistamisprosessia tulee tehostaa ja käyttää esitetyt määrärahat muihin käyttökohteisiin.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentilta 26.40.63 vähennetään 11 200 000 euroa vastaanottokeskusten asiakkaille maksettavista tuista.

PÄÄLUOKKA 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

70. Valtionhallinnon kehittäminen

05. Maakunta- ja sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Valinnanvapauden kustannukset muun muassa asiakasseteliin tehtyjen muutosten osalta uhkaavat nousta voimakkaasti. Jotta sote-kustannukset pysyisivät kurissa, on perusteltua, että valinnanvapauden mahdollinen lisääminen perustuu pilottihankkeiden perusteella saatuihin käytännön kokemuksiin sekä tutkittuun tietoon.

Edellä olevan perusteella ehdotamme hyväksyttäväksi seuraavan lausuman:

Vastalauseen lausumaehdotus

Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee valinnanvapauden tutkitun tiedon pohjalta ja kokeilujen kautta sekä siten, että julkiset sote-palvelut ovat järjestelmän perusta ja yksityiset palveluntuottajat täydentävät julkisia palveluita.

PÄÄLUOKKA 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot

Koulutuksesta ja tutkimuksesta on leikattu merkittävästi voimavaroja. Talouden lähdettyä kasvuun on panostuksia niihin lisättävä. Erityisesti ammattikorkeakoulutus tarvitsee lisäpanostuksia.

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
Vastalause 3 ps

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 29.40.20 lisätään 6 200 000 euroa elinkeinoelämää tukevaan ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan.

PÄÄLUOKKA 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

10. Liikenneverkko

77. Väyläverkon kehittäminen

Väylänpidon rahoituksessa on suuri vaje. Haluamme lisätä tätä varten rahoitusta elinkeinopolitiikan edistämiseksi.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että momentille 31.10.77 lisätään 5 000 000 euroa aluetaloutta ja paikallista elinkeinopoliittikkaa tukeviin väylähankkeisiin.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että ehdotus vuoden 2017 kolmanneksi lisätalousarvioksi hyväksytään valiokunnan mietinnön mukaisena edellä todetuin muutoksin ja

että edellä ehdotettu lausuma hyväksytään.

Helsingissä 17.11.2017

Toimi Kankaanniemi ps
Ville Vähämäki ps

Valiokunnan mietintö VaVM 16/2017 vp
LIITE: Lisätalousarvioaloitteet LTA 6—7/2017 vp

Liite

- Lisätalousarvioaloite LTA 6/2017 vp Krista Kiuru sd Lisätalousarvioaloite määrärahan lisäamisestä ammattikorkeakoulujen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaan (12 000 000 euroa) 29.40.20
- Lisätalousarvioaloite LTA 7/2017 vp Krista Kiuru sd Lisätalousarvioaloite määrärahan lisäamisestä aluetaloutta tukeviin väyläinvestointeihin (10 000 000 euroa) 31.10.77